აგრარულ-ეკონომიკური მეცნიერება და ტექნოლოგიები

№4

თბილისი
2019

UDC (უაკ)332.2. ა.243

აგრარულ-ეკონომიკური მეცნიერება და ტექნოლოგიები

№4

თბილისი
2019

ISSN 1987-6335

აგრარულ-ეკონომიკური მეცნიერება და ტექნოლოგიები

2019 №4(45)

საერთაშორისო სამეცნიერო-მეთოდოლოგიური და პრაქტიკული, ყოველკვარტალური რეფერირებული ჟურნალი

Agrarian-economic Science and Technologies

2019 №4(45)

International Sientific-Methodological and Applied, Quaterly Referenced Journal

Аграрно-экономическая наука и технологии

2019 №4(45)

Международный научно-методологический и практический, ежеквартальный реферированный журнал

ჟურნალი დაფუძნებულია და გამოდის 2008 წლიდან. ყოველკვარტალურად

Journal was Founded in 2008 and is issued quarterly

599-22-75-50

E-mail: areal 55555@gmail.com

www. gaas.dsl.ge

თბილისი- Tbilisi

2019

ომარ ქეშელაშვილი

სარედაქციო–სამეცნიერო საბჭოს თავმჯდომარე და მთავარი რედაქტორი, ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი.

სარედაქციო-სამეცნიერო საბჭო:

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსები: გ.ალექსიძე, ნ.ბაღათურია, ჯ.გუგუშვილი, ჯ.კაციტაძე, პ.კოღუაშვილი, გ.მარგველაშვილი, რ.მახარობლიძე, ნ.ქარქაშაძე, ნ.ჩხარტიშვილი, ე.შაფაქიძე, ზ.ცქიტიშვილი, გ.ჯაფარიძე.

სარედაქციო-სამეცნიერო საბჭოს უცხოელი წევრები:

მარტინ აპენბრიკი (გერმანია), სერგი კაზარიანი (სომხეთი), ალექსეი სიზონოვი (უკრაინა), იან პიკული (პოლონეთი), იოსეფ კანია (პოლონეთი), ანდრეი ლეპიარჩიკი (პოლონეთი), ჩაბა ჩაკი (უნგრეთი), პანომირ ცენოვი (ბულგარეთი), სადიგ სალახოვი (აზერბაიჯანი), გალიბ გაჯიევი (აზერბაიჯანი).

საგამომცემლო-სარედაქციო კოლეგია:

დ.ეგიაშვილი-მთავარი რედაქტორის მოადგილე, სოციალურ მეცნიერებათა აკადემიური დოქტორი, ე.შაფაქიძე-სმმ აკადემიის აკადემიკოსი, ა.მესხიშვილი-ეკონომიკის აკადემიური დოქტორი, ნ.დამენია-ბიზნესის მართვის აკადემიური დოქტორი, მ.ჩავლეიშვილი-ეკონომიკის აკადემიური დოქტორი.

O. Keshelashvili

Editor-in-chief and Head of Editor-Scientific Board; Doctor of Economic Sciences; Professor; Academician of the Academy of Agricultural Sciences.

Editorial-scientific Board:

Academicians of the Academy of Agricultural Sciences: G.Aleksidze, G. Baghaturia, J.Gugushvili, G.Margvelashvili, R. Makharoblidze, G. Japaridze, N. Karkashadze, J. Katsitadze, P.Koguashvili, N. Chkhartishvili, Z.Tskitishvili, E.Shapakidze.

Foreign members of Editorial–Scientific Board:

Martin Apenbreke (German); Sergi Kazarian (Armenia), Aleksei Sizonov (Ukrain), Ian Piculi (Poland), Jozef Kania (Poland), Andrzej Lepiarczyk (Poland),Chaba Chaki (Hungary), Panomir Tzenov (Bulgaria), Sadig Salakhov (Azerbaijan), Galib Gadjiev (Azerbaijan),

Publishing Board

D.Egiashvili-Deputy editor, Academic doctor, E.Shapakidze- academician, A.Meskhishvili-Academic doctor, N.Damenia-Academic doctor, M. Chavleishvili-Academic doctor.

1. ეკონომიკა და ბიზნესი
Economics and Business

ბიზნესის სახელმწიფოებრივი რეგულირება

ომარ ქეშელაშვილი-
ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი,
საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა
აკადემიის აკადემიკოსი

რეფერატი
(ინტერნეტული ვერსია)

გაშუქებულია სახელმწიფო რეგულირების როლი ეკონომიკისა და ბიზნესის განვითარებაში, ეკონომიკისა და ბიზნესის სამართლებრივი უზრუნველყოფა და გარანტიები, ინდიკატური დაგეგმვა და მისი როლი ეკონომიკის სახელმწიფო რეგულირებაში, მმართველობისა და თვითმმართველობის პრინციპები.

მოცემულია ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის კომპეტენციის ძირითადი მუხლები.

State Regulation of Business

O. Keshelashvili-
Doctor of Economic Sciences, professor,
Academician of the Georgian Academy
of Agricultural Sciences

Abstract
(Internet Version)

The article focuses on the role of the state and Government in development of economy and business in the country. In particular, it discusses the function of the state as a law making and enforcement body, as a guarantor for regulating the management processes, and an implementation of self-government principles. The article also provides major principles dealing with local self-management and competences of Government.

2.აგრარული ეკონომიკა
Agrarian Economy

ორგანული სოფლის მეურნეობა და მისი განვითარების ცვლილებები ევროპის ქვეყნებში

გ. ნატროშვილი-
ეკონომიკის აკადემიური დოქტორი,
მ. ცინცაძე-
სოფლის მეურნეობის აკადემიური დოქტორი, სტუ-ს პროფესორი,
ნ. ნატროშვილი-
ვეტერინარიის აკადემიური დოქტორი, სტუ-ს პროფესორი

რეფერატი
(ინტერნეტული ვერსია)

ეკოლოგიურად უსაფრთხო კვების პროდუქტების ბაზრის მოცულობა შეადგენს ათეულ მილიარდ დოლარს. მსოფლიოს განვითარებულ ქვეყნებში ყოველწლიური ზრდის ტემპები 20-30%-ია. „Organi Monitor"-ის მონაცემებით, ორგანიზაციები რომლებიც დაკაველებულები არიან მარკეტინგის გამოკვლევებით 2005 წ კვების ეკოლოგიური პროდუქტების მრავალი ბაზრის ბრუნვამ 85,5 მილიარდი ევრო შეადგინა და ყოველწლიურად იზრდება დიდი ტემპით. ასე მაგალითად, 1999 წელს იგი შეფასებული იქნა 15 მილიარდი დოლარით, 2006 წელს დაახლოებით 30 მილიარდით, ხოლო 2017 წ. მან 80 მილიარდი დოლარი შეადგინა. ორგანული პროდუქტის ბრუნვა 1999 წ . შედარებით 5 -ჯერ გაიზარდა.

Organic farming and changes in development in European countries

G.Natroshvili-Academic doctor of Economic,
M.Tsintsadze-Academic doctor of Agriculture, professor of GTU,
M. Natroshvili Academic doctor of Veterinary, professor of GTU

Abstract
(Internet Version)

The study revealed the main trends in the development of food. Demand is far ahead of the supply of organic products. The reason is that: The first is the lack of state support for organic agriculture;

The second. Inefficient organic supply chain is the difference between supply and demand. Logistical and other problems that allow each other's demand and delivery

Thirdly, organic farming is the first on the first level of production. At the same time, consumer expectations are often expressed in terms of the final product of processing, while organic processing is less developed and poorly regulated than primary production.

V rezul'tate issledovaniya byli once again the question of the most important, but less publicized kaartul publikatsiebshi.evropis scientific experience in the development of organic agriculture allows useful for human food, and at the same time maintain environmental conditions, improve environmental and socio-economic development of the country's regions. Environmental degradation threatens people as a biological, physical and mental health, future health, economic well-being.

ფერმერული მეურნეობის დაპროექტების კონცეპტუალური საკითხები

გიორგი ნატროშვილი-
აგროინჟინერიის აკადემიური დოქტორი
მეგი გლუნჩაძე-
სტუ-მაგისტრანტი

რეფერატი
(ინტერნეტული ვერსია)

სტატიაში მოცემულია საქართველოში საპროექტოდ შერჩეული ფერმერული მეურნეობის არსებული მდგომარეობის მოკლე მიმოხილვა და ამის საფუძველზე ჩამოყალიბებულია საპროექტო პარამეტრები, რომლებიც გარკვეულწილად შეიძლება გამოყენებულ იქნეს როგორც სახელმძღვანელო.

Conceptual issues of agricultural design

Giorgi Natroshvili-
Academic doctor of Agroengineering,
Megi Glunchadze-
Master of STU

Abstract
(Internet Version)

A farm is a form of heritage in the agricultural sector that functions economically. In a market economy, enterprises are widely disappearing, which are characterized by a reorganization of enterprises, characteristic of the system of the indigenous population. It depends on the development of this important sector of the agrarian economy. Each proposal and recommendation in this regard is of great importance for what we have submitted.

3.კვების მრეწველობა
Food Industry

პურის ნაწარმის ფორტიფიცირების ახალი მიდგომები მრეწველობაში არსებული მეორადი რესურსების გამოყენებით

გ. გრიგორაშვილი-
ბიოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი,
ე. კალატოზიშვილი-
ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი,
ნ. ილურიძე–
ინჟინერი

რეფერატი
(ინტერნეტული ვერსია)

სტატიაში წარმოდგენილია ახალი სახეობის პურის ნაწარმის შექმნის შესაძლებლობები ცილოვანი ნივთიერებების მაღალი შემცველობით და დაბალანსებული ამინომჟავური შემადგენლობით. განსაზღვრულია მისი გამოყენების არეალი მოსახლეობის კვებაში.

New approaches to fortification of bread products using secondary resources in the food industry

G. Grigorashvil –
Doctor of Biological scientific
E. KalatoziShvili–
Candidate of Technical scientific,
N. Iluridze-
Engineer

Abstract
(Internet version)

The article opportunities to create new types of the bread products using protein, mineral and vitamin substances. Defined area of use in the diet.

4. უწყვეტი სწავლების დარბაზი
Continuous Studying Hall

უძღვება ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი, აკადემიკოსი
ომარ ქეშელაშვილი

ლექცია 21 დარგობრივი ბიზნესის ორგანიზაცია

21.9. ბიზნესის მეცნიერული უზრუნველყოფა და ბიზნესის ორგანიზაცია მეცნიერებაში

21.10. ბიზნესის ორგანიზაცია კულტურის, ხელოვნებისა და სპორტის სფეროებში

21.11. ბიზნესის ორგანიზაცია ფუნქციონალურ რგოლებში

21.12. მცირე ბიზნესის ორგანიზაცია

21.13. მომავლის ბიზნესი

5.ტერმინები
Terms

ომარ ქეშელაშვილი-
საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა
აკადემიის აკადემიკოსი

5.1 მენეჯმენტის მიზანი და ამოცანა

5.2 მენეჯმენტის პრინციპები და ფუნქციები

5.3. მენეჯმენტის კანონები და კანონზომიერებები

5.4. მოტივაცია და მენეჯმენტის სრულყოფის მიმართულებები

5.5. მართვის სისტემები და სტრუქტურა

5.6. მენეჯმენტის მეთოდები

5.7. მენეჯმენტის ტექნოლოგია და კომუნიკაცია

5.8. ფერმერული მეურნეობა

6.საკონსულტაციო დარბაზი
Consulting hall

ომარ ქეშელაშვილი-
საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა
აკადემიის აკადემიკოსი

6.1. ეკონომიკის გენეზისი (განმარტებები)
6.2. ბიზნესი (ახლებური განმარტება)
6.3.ინფორმაციული ტექნოლოგიების ქრონოლო-გია (განმარტებები)
6.4. ინფორმატიკის ეკონომიკა (განმარტება)

7.ცოდნის სკივრი
Chest of Knawledge

საინტერესო ცნობები ფყლის შესახებ

ომარ ქეშელაშვილი

შინაარსი–CONTENTS

გვ·

1. ეკონომიკა და ბიზნესი- **Economics and Business** 5

ომარ ქეშელაშვილი-ბიზნესის სახელმწიფოებრივი რეგულირება 5

O. Keshelashvili- State Regulation of Business 16

2. აგრარული ეკონომიკა-**Agrarian Economy** 17

გ. ნატროშვილი, **მ. ცინცაძე**, **ნ. ნატროშვილი**-ორგანული სოფლის მეურნეობა და მისი განვითარების ცვლილებები ევროპის ქვეყნებში 17

G.Natroshvili, M.Tsintsadze,**M. Natroshvili** Organic farming and changes in development in European countries 24

გიორგი ნატროშვილი, მეგი გლუნჩაძე-ფერმერული მეურნეობის დაპროექტების კონცეპტუალური საკითხები 25

Giorgi Natroshvili, Megi Glunchadze- Conceptual issues of agricultural designm 28

3. კვების მრეწველობა- **Food Industry** 29

გ. გრიგორაშვილი, ე.კალატოზიშვილი, ნ.ილურიძე-პურის ნაწარმის ფორტიფიცირების ახალი მიდგომები მრეწველობაში არსებული მეორადი რესურსების გამოყენებით 29

G. Grigorashvil, E. KalatoziShvili, N. Iluridze-New approaches to fortification of bread products using secondary resources in the food industry 33

4. უწყვეტი სწავლების დარბაზი-**Continuous Studying Hall(ო. ქეშელაშვილი, O. Keshelashvili)** 34

ლექცია 21 დარგობრივი ბიზნესის ორგანიზაცია 34

21.9. ბიზნესის მეცნიერული უზრუნველყოფა და ბიზნესის ორგანიზაცია მეცნიერებაში 34

21.10. ბიზნესის ორგანიზაცია კულტურის, ხელოვნებისა და სპორტის სფეროებში 39

21.11. ბიზნესის ორგანიზაცია ფუნქციონალურ რგოლებში 41

21.12. მცირე ბიზნესის ორგანიზაცია 43

21.13. მომავლის ბიზნესი 46

5. ტერმინები-**Terms (ო. ქეშელაშვილი, O. Keshelashvili)** 48

5.1 მენეჯმენტის მიზანი და ამოცანა 48

5.2 მენეჯმენტის პრინციპები და ფუნქციები 49

5.3. მენეჯმენტის კანონები და კანონზომიერებები 52

5.4. მოტივაცია და მენეჯმენტის სრულყოფის მიმართულებები 53

5.5. მართვის სისტემები და სტრუქტურა 55
5.6. მენეჯმენტის მეთოდები 57
5.7. მენეჯმენტის ტექნოლოგია და კომუნიკაცია 59
5.8. ფერმერული მეურნეობა 61
6. საკონსულტაციო დარბაზი- Consulting hall (ო. ქეშელა-შვილი, O. Keshelashvili) 64
6.1. ეკონომიკის გენეზისი (განმარტებები) 64
6.2. ბიზნესი (ახლებური განმარტება) 66
6.3.ინფორმაციული ტექნოლოგიების ქრონოლოგია (განმარტებები) 68
6.4. ინფორმატიკის ეკონომიკა (განმარტება) 72
7.ცოდნის სკივრი-Chest of Knawledge (ო. ქეშელაშვილი, O. Keshelashvili) 74
საინტერესო ცნობები წყლის შესახებ 74
შინაარსი–CONTENTS 82

მოთხოვნები დასაბეჭდად წარმოსადგენი სტატიების მიმართ:

1. სტატიის მოცულობა–5-6 გვ-მდე; ნაბეჭდი (LitNusx– 11; 1,0 ინტერვალზე. სათაური LitMtavrPS –11, ფორმატი Pege Setup-ში: Top 1.0; Left 15.8; Bottom 1.0.; Right 1.0;), ერთი ეგზემპლარი და CD-ზე. არ გადატვირთოთ დიაგრამებითა და სქემებით, ცხრილები უნდა იყოს კომპაქტური, ვერტიკალურად ნაბეჭდი.
2. სტატიას უნდა ახლდეს **რეფერატი** (ინტერნეტული ვერსია–0,5 გვერდამდე) ქართულად და ინგლისურად;

2019 წლის IV კვარტალი

ტექნიკური რედაქცია:
გ.მოსაშვილი-აკადემიური დოქტორი-ტექნიკური რედაქტორი, ვებ-გვერდის რედაქტორი, კომპიუტერული უზრუნველყოფა: ინგლისური ვერსია-ი.ბახტაძე, თ. ეპიტაშვილი.

ჟურნალის დამფუძნებელი და გამომცემელია
საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი ომარ ქეშელაშვილი.

ჟურნალის გამოცემის მხარდამჭერები არიან:
საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია (პრეზიდენტი აკადემიკოსი გ.ალექსიძე), შპს-პროფესიონალ კონსულტანტთა ჯგუფი (დირექტორი სოციალურ მეცნიერებათა აკადემიური დოქტორი დ.ეგიაშვილი).

სააღრიცხვო-საგამომცემლო თაბახი 5,3
პირობითი ნაბეჭდი თაბახი 5.5